

ȘTIINȚE

PRIN EXPERIMENT ȘI JOC

Clasa a III-a

pentru toate manualele

Respect pentru oameni și cărți

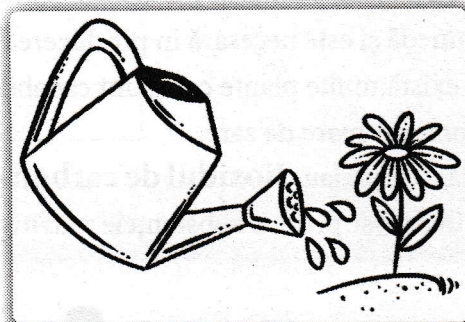
Argument	3
I. NEVOILE UNEI PLANTE	5
Tema 1. De ce iubim plantele?	6
Tema 2. Ce face o plantă fericită?	7
Tema 3. Cum cresc plantele?	9
Tema 4. Plantele au nevoie de apă?	10
Tema 5. Plantele produc oxigen	11
Tema 6. Lumina este viață	13
Test	14
II. REACȚII ALE ORGANISMELOR LA SCHIMBĂRILE MEDIULUI	15
Tema 1. Misterele animalelor	16
Tema 2. Reacțiile plantelor și ale animalelor la diferite schimbări de mediu	17
Tema 3. Cum păstrăm căldura	19
Tema 4. Adaptările plantelor de deșert	20
Test	21
III. DIVERSITATEA LUMII VII	22
Tema 1. Incursiune în lumea animală	23
Tema 2. Protejăm animalele	27
Tema 3. Actorii naturii	27
Tema 4. De ce nu se udă rațele?	28
Test	29
IV. RESURSELE NATURALE	30
Tema 1. Materiale prelucrate și materiale neprelucrate	31
Tema 2. Fibre naturale și fibre artificiale	33
Tema 3. Obținerea plasticului	35
Test	36
V. CIRCUITUL APEI ÎN NATURĂ	37
Tema 1. Programul de „reciclare” a apei	38
Tema 2. Mișcarea apei pe suprafața pământului	39
Tema 3. Un „model” de circuit al apei	41
Tema 4. Apele subterane	43
Test	44
VI. FENOMENE ALE NATURII	45
Tema 1. Apa care provine din aer	46
Tema 2. Ce sunt norii?	47
Tema 3. Ce este un vârtej?	48
Test	49
VII. OMUL ȘI MEDIUL ÎN CARE TRĂIEȘTE	50
Tema 1. Să protejăm mediul înconjurător	51
Tema 2. Cum se curăță uleiul vegetal?	53
Tema 3. Cum se reciclează polistirenul?	54
Tema 4. Cum putem curăța apa murdară?	54
Test	56
VIII. CE ESTE MATERIA?	57
Tema 1. Diversitatea corpurilor	59
Tema 2. Forma corpurilor solide	60
Tema 3. Forma corpurilor lichide	61
Tema 4. Volumul corpurilor solide	62
Tema 5. Volumul corpurilor lichide	63
Tema 6. Ce plutește și ce se scufundă?	64
Test	66

IX. CE ESTE AERUL?	68
Tema 1. Ce se află într-o sticlă goală?	69
Tema 2. Apa buclucașă	70
Tema 3. Legenda emisferelor din Magdeburg	72
Tema 4. Cum ne deplasăm printr-un gaz?	73
Tema 5. Are aerul greutate?	74
Tema 6. Să le ajutăm pe veverițele vesele	75
Test	78
X. MISTERELE LICHIDELOR	79
Tema 1. Ce este vâscozitatea?	80
Tema 2. Densitatea lichidelor	82
Tema 3. Presiunea lichidelor	83
Tema 4. Apa caută să-și păstreze același nivel	84
Test	86
XI. PROPRIETĂȚILE UNOR METALE	87
Tema 1. Duritatea metalelor	89
Tema 2. Ce fac solidele atunci când sunt încălzite?	90
Tema 3. Dilatarea și contractia solidelor (<i>Activitate demonstrativă realizată de profesor</i>)	92
Test	93
XII. INTERACȚIUNILE DINTRE CORPURI	94
Tema 1. Ce este gravitația	95
Tema 2. Cum acționează gravitația?	96
Tema 3. Pot ridica o sticlă plină cu orez cu ajutorul unui băț?	98
Tema 4. Cum aterizăm dintr-o săritură?	98
Tema 5. Cum identificăm materialele cu proprietăți magnetice	99
Tema 6. Ce putem afla despre forța magnetică	101
Tema 7. Ce este electricitatea statică	103
Test	105
XIII. MAGNEȚI	106
Tema 1. Cum arată câmpul magnetic al unui magnet	107
Tema 2. Cum se comportă polii magnetici	109
Tema 3. Să ne construim singuri o busolă	110
Test	112
XIV. FORȚELE ȘI MIȘCAREA CORPURILOR	113
Tema 1. Sporturi și forțe	114
Tema 2. Cât de mult poate sări o minge	115
Tema 3. Forță și timp	116
Tema 4. Mișcările corpurilor	117
Test	119
XV. TRANSFORMĂRILE MATERIEI	120
Tema 1. Cerneala invizibilă	122
Tema 2. Ce se evaporă mai repede?	123
Tema 3. Ploaia artificială (<i>Activitate demonstrativă realizată de profesor</i>)	125
Tema 4. Ce elemente influențează topirea?	126
Tema 5. Acțiunea sării asupra gheții	129
Tema 6. Înghețata din gheață	130
Test	131
Răspunsuri	132

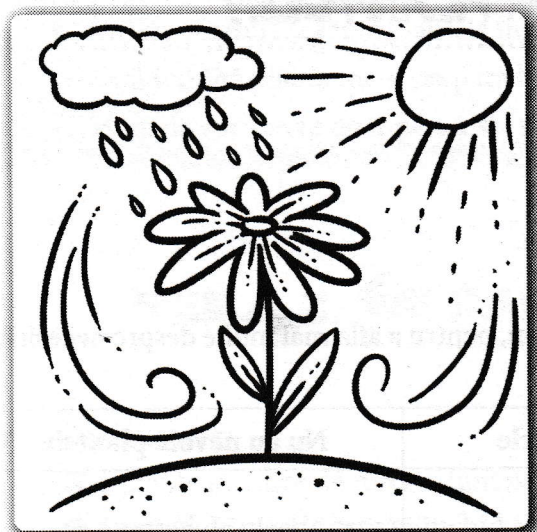
I. NEVOILE UNEI PLANTE

Aventura noastră începe!
Sunteți curioși să aflați de ce
are nevoie o plantă pentru a
crește sănătoasă?

Salut, prieteni!

De ce se ofilesc
plantele?

Pentru a trăi și a se dezvolta,
plantele au nevoie de:
apă, aer, lumină, sol.

Ne vom împărți pe grupe și vom
experimenta!

Folosind instrumente și obiecte
din natură vom investiga!

Vom descoperi cele mai impor-
tante caracteristici ale lumii din
jurul nostru!

Să pornim la drum!

V-ați întrebat vreodată de ce crește iarba, florile înfloresc și fructele se coc?

Acestea se întâmplă deoarece ele primesc „ajutorul“ de care au nevoie pentru a putea să crească!

Lumina soarelui, solul sănătos, aerul curat și apa acționează împreună pentru a ajuta o sămânță să devină o plantă puternică și sănătoasă.

Apa ajută planta să transporte substanțele nutritive din sol prin tulpini și frunze, păstrează planta umedă și este necesară în producerea propriei hrane. Deși calitatea apei influențează sănătatea plantei, există multe plante care sunt capabile să crească chiar și atunci când primesc apă poluată sau cu un conținut mare de sare.

Plantele preiau **dioxidul de carbon** din aer pentru a-l utiliza în procesul de fotosinteză (procesul prin care se produc substanțele nutritive) și eliberează **oxigenul** pe care îl folosim în respirație.

TEMA 1. DE CE IUBIM PLANTELE?

Materiale necesare:

- fișă de lucru

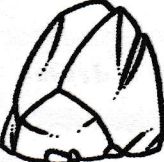
Mod de organizare:

- Lucrați în grupe formate din trei-patru elevi.

Sarcină de lucru:

- Analizați cu atenție imaginile din fișa de lucru, pentru a afla mai multe despre necesitățile plantelor.

6

Factori de mediu	Au nevoie plantele	Nu au nevoie plantele
		
		
		
		

Pentru a se naște, crește și dezvoltă, plantele au nevoie de apă, aer, căldură, lumină și sol. Dacă o perioadă mai îndelungată de timp le lipsește una din aceste condiții plantele mor.

- ⊙ Fără apă planta se usucă.
- ⊙ La temperaturi scăzute plantele îngheață.
- ⊙ Fără lumină planta nu-și prepară hrana.
- ⊙ Plantele vor crește doar pe un sol roditor.

TEMA 2. CE FACE O PLANTĂ FERICITĂ?

Materiale necesare:

- 6 plante identice de dimensiuni mici, în ghiveci
- 5 pungi de plastic care se închid foarte bine (de tip ziploc)
- 3 pungi de hârtie (pungile groase de la produse alimentare sunt bune deoarece nu permit pătrunderea luminii)
- o riglă

Mod de organizare:

- ▶ Împărțiți-vă în grupe a câte patru elevi. În fiecare grup alegeți doi elevi care vor realiza experimentul, unul care va nota rezultatele obținute și unul care va fi conducătorul grupului.

Sarcină de lucru:

- Descoperiți care sunt factorii ce asigură creșterea normală a plantelor?

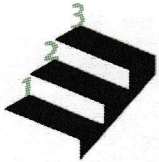

Utilizarea pungilor se va face cu mare atenție pentru a evita producerea de accidente!

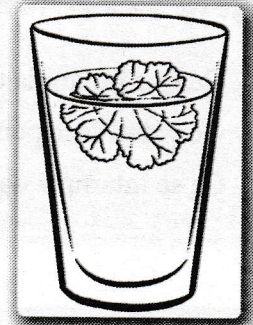

Utilizarea paharului de sticlă se va face cu mare atenție pentru a evita producerea de accidente!

Etape de lucru:

1. Tăiați o frunză verde a unei plante (mușcata este o plantă la îndemână).
2. Umpleți paharul cu apă.
3. Introduceți frunza în paharul cu apă.
4. Puneți paharul la geam într-un loc însorit.

☆ Ce modificări credeți că veți observa pe frunză într-o oră?

☆ După o oră, priviți cu atenție frunza. Ce observați?

12

De reținut!

Bulele pe care le-ați observat pe frunze și pe părțile laterale ale paharului sunt bule de oxigen.

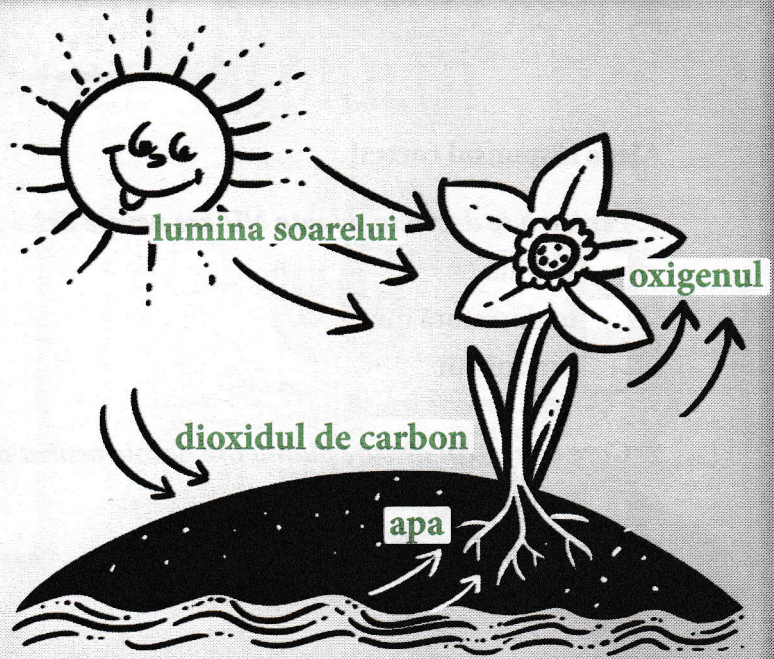
Frunzele iau dioxid de carbon și prin procesul de hrănire numit fotosinteză creează oxigen, atât de necesar pentru a menține viața viețuitoarelor.

Știu să răspund ?

- Dacă lăsați paharul cu apă în care ați pus frunza mai multe ore în soare, ce se întâmplă cu numărul de bule?
- Luați două pahare cu apă și puneți o frunză proaspătă în fiecare. Așezați un pahar într-o zonă întunecată, iar altul în lumina soarelui timp de două ore. În care din cele două pahare se vor produce mai multe bule? De ce?

Neputându-se mișca pentru a-și procura hrana, plantele și-o produc singure folosind **energia soarelui**, **dioxidul de carbon** din aer și **apa** din pământ, pe care le transformă în substanțe hrănitoare.

Acest proces numit **fotosinteză** are loc în frunze, unde este prezentă o substanță verde ce preia energia de la soare.

TEMA 6. LUMINA ESTE VIAȚĂ

Materiale necesare:

- 2 ghivece în care se află plante identice
- o pungă de hârtie
- un vas de plastic cu apă

Mod de organizare:

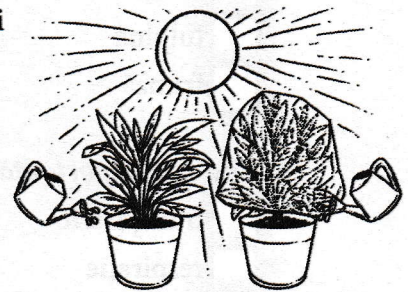
- ▶ Împărțiți-vă în grupe a câte doi elevi.

Sarcină de lucru:

- Observați faptul că plantele au nevoie de energia soarelui pentru a trăi realizând un experiment simplu.

Etape de lucru:

1. Puneți cele două plante într-un loc însorit.
2. Acoperiți o plantă cu punga de hârtie.
3. Udați ambele plante cu aceeași cantitate de apă.

☆ Credeți că cele două plante vor crește la fel?

4. Observați plantele timp de două săptămâni.

☆ Ce plantă a crescut cel mai mult? Cum explicați?

Alege răspunsul corect!

1. Pentru a se dezvolta, planta NU are nevoie de?

- lumină
- temperatură mică
- precipitații

2. Care este gazul de care planta are nevoie pentru a se hrăni?

- oxigen
- dioxid de carbon
- azot

3. Pentru a asigura creșterea plantei solul trebuie să fie?

- roditor
- calcaros
- mâlos

4. Ce gaz produc plantele în procesul de hrănire?

- dioxid de carbon
- oxigen
- apă

5. Unde se „depozitează” cea mai mare cantitate de hrană la plante?

- rădăcină
- tulpină
- frunză

6. Apa este importantă pentru:

- transpirație
- respirație
- hrănire

FB	B	S
• Răspunde corect la toate situațiile.	• Răspunde corect la 5-6 situații.	• Răspunde corect la 3-4 situații.